GYÁL VÁROS GAZDASÁGI PROGRAMJÁNAK KONCEPCIÓJA

2025-2029

Tartalomjegyzék

I. Vezetői bevezető gondolatok 1

II. Az előző ciklus (2019–2024) eredményeinek értékelése 2

II./1. Az előző ciklus (2019–2024) gazdálkodásának áttekintése 3

II./2. Az elmúlt időszak gazdasági kihívásai 4

II./3. Bevételek és kiadások alakulása 4

II./4. Jelentősebb beruházások 2020 és 2024 között 7

III. Településünk aktuális helyzete, lehetőségei és kihívásai 7

III./1. Gyál város gazdálkodásának általános helyzetképe 8

III./2.Gyál város gazdálkodásának aktuális lehetőségei és kihívásai 10

IV. A 2025–2029 közötti időszak fejlesztési prioritásai és végrehajtási koncepciója 12

IV./1. Fejlesztési tervek és stratégiai prioritások a 2024–2028 közötti időszakra 12

IV./2. A fejlesztési tervek végrehajtásának ütemezése és súlyozása 13

I. Vezetői bevezető gondolatok

A jelen gazdasági program elkészítésére Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 116. §-ának előírásai alapján kerül sor, amelyet az önkormányzati választásokat követő hat hónapon belül szükséges elfogadni. A program célja, hogy az Önkormányzat Képviselő-testülete egységes, stratégiai alapokon nyugvó fejlesztési irányokat határozzon meg, és a település lehetőségeihez mérten folyamatosan fejlődjön.

A gazdasági program a 2024–2029 közötti önkormányzati ciklusra vonatkozóan fogalmazza meg azokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságokat figyelembe véve – a térségi és megyei koncepciókkal összhangban – az önkormányzat által ellátandó kötelező és önként vállalt feladatok hatékony biztosítását és fejlesztését szolgálják.

A program összeállításakor figyelembevételre kerültek a polgármester és a Képviselő-testület stratégiai elképzelései, a település lakosságának az elmúlt időszakban megfogalmazott igényei, valamint a polgármesteri fogadóórák és a közmeghallgatások során szerzett tapasztalatok. Szintén meghatározó szerepet játszott az Önkormányzat jelenlegi és várható pénzügyi helyzetének értékelése.

A megfogalmazott célok megvalósítása érdekében a Képviselő-testületnek átgondoltan kell priorizálnia az egyes fejlesztési irányokat, és gondoskodnia kell a szükséges anyagi források biztosításáról. A fenntartható fejlődés érdekében az éves költségvetési forrásokon túl kiemelt figyelmet kell fordítani a pályázati lehetőségek maximális kihasználására, valamint a település földrajzi adottságaiból, gazdasági lehetőségeiből és egyedi sajátosságaiból adódó előnyök kiaknázására.

Tekintettel arra, hogy a gazdasági program tartalmi elemeire vonatkozóan nincs kötelező jogszabályi előírás, a dokumentum az alábbi szerkezetben készült el:

I. Vezetői bevezető gondolatok
II. Az előző ciklus (2019–2024) eredményeinek értékelése
III. Településünk aktuális helyzete, lehetőségei és kihívásai
IV. A 2025–2029 közötti időszak fejlesztési prioritásai és végrehajtási koncepciója

A II. fejezetben részletesen bemutatjuk az elmúlt öt év során megvalósult fejlesztéseket és önkormányzati beruházásokat, valamint az egyes intézmények szolgáltatásainak fejlődését. Kiemelt figyelmet fordítunk a közösségi terek, parkok, utak, gyalogátkelőhelyek és egyéb infrastruktúrák fejlesztésére, valamint az állami és egyéb fenntartású intézményekkel való együttműködés keretében megvalósított projekteket is ismertetjük. A pénzügyi beszámolóban összefoglaljuk az elmúlt ciklus legfontosabb gazdálkodási és adóztatási adatait.

A III. fejezet célja, hogy átfogó képet nyújtson a település előtt álló kihívásokról, amelyek meghatározzák a következő ciklus fejlesztési irányvonalait. A IV. fejezetben részletesen ismertetjük azokat a konkrét fejlesztési terveket és stratégiai lépéseket, amelyek hozzájárulnak a település fenntartható fejlődéséhez és élhetőségének növeléséhez.

Az elkövetkező időszakban kiemelt figyelmet fordítunk a környezetvédelmi és klímavédelmi kihívásokra, a település közbiztonságának további erősítésére, valamint az idősebb korosztály életminőségének javítására, miközben továbbra is támogatjuk a fiatalabb generációk számára elérhető oktatási és közösségi lehetőségeket. Célunk, hogy településünk még zöldebb, élhetőbb és vonzóbb környezetet biztosítson lakói számára.

A 2024–2029-as ciklus gazdasági programját az Önkormányzat támogatásával és a lakosság aktív közreműködésével kívánjuk megvalósítani.

Gyál, 2024. március 5.

Pápai Mihály polgármester

II. Az előző ciklus (2019–2024) eredményeinek értékelése

Gazdasági programunk az önkormányzat hosszú távú stratégiai terve, amely meghatározza településünk fejlődési irányait, figyelembe véve a rendelkezésre álló erőforrásokat, a társadalmi és gazdasági környezetet, valamint a jogszabályi változásokat. Célunk, hogy az elmúlt időszak tapasztalatait összegezve, a jövőbeni kihívásokat mérlegelve fenntartható, kiszámítható és stabil gazdálkodást biztosítsunk.

Programunk egy átfogó SWOT-elemzéssel indul, amely rávilágít erősségeinkre és gyengeségeinkre, valamint a külső környezetből fakadó lehetőségekre és veszélyekre. Részletesen bemutatjuk a 2020–2024 közötti időszak gazdálkodási eredményeit, különös figyelmet fordítva a COVID-19 járvány, az energiaválság és az infláció hatásaira. Ezek a tényezők komoly kihívások elé állítottak bennünket, amelyekre költséghatékonysági intézkedésekkel, energiafelhasználási optimalizálással és új finanszírozási lehetőségek keresésével reagáltunk.

Bevételeink és kiadásaink elemzése azt mutatja, hogy működésünket hitelfelvétel nélkül biztosítottuk, adósságállománnyal nem rendelkezünk, ugyanakkor a finanszírozás stabilitását továbbra is fenn kell tartanunk. Saját bevételeink legnagyobb részét a helyi adók (iparűzési adó, építményadó) teszik ki, amelyek mértéke a környező települések szintjéhez viszonyítva

mérsékelt. Bár az adóemelés lehetősége adott, annak alkalmazásánál figyelembe kell vennünk a vállalkozások versenyképességére gyakorolt hatásokat.

Gazdasági programunk egyik kiemelt eleme a beruházások és fejlesztések megvalósítása, amelyek az elmúlt ciklusban már jelentős eredményeket hoztak. Az egyik legfontosabb beruházásunk a Víztorony Park és a Bartók Park létrehozása volt, emellett megvalósítottuk az ivóvízhálózat korszerűsítését, valamint jelentős útfelújításokat hajtottunk végre. A vállalkozói park átadásával olyan bevételi forrást teremtettünk, amely a következő önkormányzati ciklusban további gazdasági előnyöket biztosít számunkra.

Hosszú távú célunk, hogy gazdálkodásunk stabil alapokon nyugodjon, biztosítva a működési és fejlesztési kiadások egyensúlyát. Fontosnak tartjuk, hogy bevételeink növekedését ne csupán adóemelésekkel, hanem gazdaságfejlesztéssel, vállalkozásbarát környezet kialakításával és új pályázati lehetőségek kiaknázásával érjük el. Tudatában vagyunk annak, hogy az adóemelés a vállalkozások és a lakosság számára is terhet jelenthet, ezért ezt csak a legszükségesebb esetben, jól megfontolt döntésként kezeljük.

Kiemelt figyelmet fordítunk a támogatási források megszerzésére is, különösen a TOP Plusz program adta lehetőségekre. E források segítségével tovább fejleszthetjük településünk infrastruktúráját, növelhetjük a közszolgáltatások színvonalát, javíthatjuk az idősek ellátását és energiahatékonysági beruházásokat valósíthatunk meg.

Összegzésként elmondhatjuk, hogy gazdasági programunk célja egy olyan pénzügyi és fejlesztési stratégia megalkotása, amely biztosítja településünk stabilitását, a lakosság számára nyújtott szolgáltatások magas színvonalát és a további fejlődést. Az elmúlt évek kihívásai megmutatták, hogy csak rugalmas, előrelátó gazdálkodással és jól megtervezett stratégiával tudunk alkalmazkodni a gyorsan változó gazdasági környezethez. Ennek érdekében továbbra is azon dolgozunk, hogy működésünk fenntartható legyen, fejlesztéseink pedig hosszú távon is értéket teremtsenek közösségünk számára.

II./1. Az előző ciklus (2019–2024) gazdálkodásának áttekintése

Az önkormányzatok működését jelentősen befolyásolják a gazdasági és jogszabályi környezet változásai. Az elmúlt időszak egyik legnagyobb kihívását a COVID-19 járvány és annak gazdasági következményei jelentették. Az iparűzési adó mértékének 1%-ra történő maximalizálása, a gépjárműadó központi költségvetésbe való átirányítása, valamint az adóemelési tilalom szűkítették az önkormányzat mozgásterét. Az energiaválság tovább fokozta a gazdálkodási nehézségeket, amelyet csak részben kompenzált az állami támogatás.

A város gazdasági stratégiájának egyik kulcsfontosságú eleme a stabil és fenntartható költségvetés fenntartása volt. Ennek érdekében az önkormányzat hitelfelvételt nem eszközölt, és törekedett a pénzügyi stabilitás megőrzésére. A költségek csökkentése érdekében számos intézkedést vezettek be, többek között a felhalmozási kiadások visszafogását, az intézményi energiafelhasználás mérséklését és az otthoni munkavégzés bevezetését.

A SWOT-elemzésről általában elmondható, hogy a módszer a stratégiaalkotás megalapozásához használható. Az elemzés célja, hogy rávilágítson az erősségekre, illetve fejlesztendő területekre. Az elemzés feltárja a külső tényezőket is, amely hatással van az Önkormányzat működésére.

Az önkormányzatok törvényi előírásoknak megfelelően tervek alapján gazdálkodnak, a hosszú távú stratégia megfogalmazása is törvényi kötelezettsége a szektornak. A helyi önkormányzatoknál a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési koncepcióit a gazdasági programban, fejlesztési tervben fogalmazza meg, amelynek elkészítése a helyi önkormányzat feladata a 2011. év CLXXXIX. törvény 116. §. (1) bek. szerint.

A gazdasági program helyi szinten határozza meg azokat a célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a rendelkezésre álló forrásokkal összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságokat figyelembevéve növelik az ellátandó feladatok színvonalát.

Az önkormányzat gazdasági programja tartalmazza tehát az elmúlt időszak eredményeinek értékelését, a jelenlegi helyzetet, feltárva a lehetőségeket és veszélyeket, az önkormányzat erősségeit és gyengeségeit. A helyzetértékelés után a program kitér a jövőképre, vízióra, fejlesztésekre, az elérendő hosszú távú célokra.

A stratégiai (hosszú távú terv) célkitűzéseit kell tükrözze a rövid távú terv, amely a költségvetési rendeletben ölt formát. A költségvetési rendeletek tartalmazzák évekre lebontva a város stratégiai tervében foglaltakat. Az éves tervek, tehát konzekvensek a hosszú távú tervekkel. Az elmúlt időszakban ezen megfogalmazott stratégiai célok eléréséhez vezető úton haladt a város. A kitűzött célok nem csak a tervezés során határozták meg a pontos irányvonalat, hanem az operatív működés során is.

A gazdasági programban foglaltakra jelentős hatással vannak a környezeti hatások (jogszabályi változások, magas infláció, megnövekedett energiaárak). Az elmúlt években számos ilyen „váratlan” hatás érte az önkormányzatok gazdálkodását, amelyre a működés során reagálni kellett.

II./2. Az elmúlt időszak gazdasági kihívásai

A COVID-19 járványhelyzet következtében kialakult nehéz gazdasági helyzetben a kormány a kis és közepes vállalkozásokat (4 milliárd Ft-os bevételi értékhatárig vagy mérlegfőösszegig) segítve 1%-ban maximalizálta az iparűzési adó mértékét a 2021. és a 2022. adóévben. Szintén a pandémia okán a gépjárműadó teljeskörűen a központi költségvetés bevétele lett, valamint az önkormányzatok számára egyebek mellett 2021. és 2022. évben adóemelési tilalom lépett életbe. A pandémia után újabb nehézség, az energiakrízis sújtotta a gazdaságot. Az energiaárak robbanásszerű emelkedésére kapott ellentételezés (állami támogatás 2023. évben) nem jelentett megoldást a kialakult helyzetre, a mindennapi működést folyamatos kontroll alatt kellett tartani. További nehézségeket okozott a magas infláció is.

Ezen hatások jelentős mértékben befolyásolták az önkormányzati szektor működését, megfontolt tervezésre és folyamatos terv-tény ellenőrzésre sarkallták a városvezetést.

A tervezés és a működés során olyan döntésekre volt szükség, amely biztosította a város intézményeinek zavartalan működését. Ilyen döntés volt, a felhalmozási kiadások mérséklése, az intézmények megnövekedett energia kiadásaira meghatározott összeg elkülönítése, energiafelhasználás mérséklésére kialakított intézkedések bevezetése, valamint otthoni munkavégzés bevezetése a Polgármesteri Hivatalban.

II./3. Bevételek és kiadások alakulása

Az önkormányzat 2020-2024. terjedő időszakban hitelt nem vett fel, adósságállománnyal nem rendelkezett.

Bevételek és Kiadások alakulása 2020-2024 I. félév időszakban		
		adatok e Ft-ban
Költségvetési év	Költségvetés főösszege	
	Bevétel	Kiadás
2020. év	*4 994 649*	*4 147 927*
2021. év	*6 561 770*	*4 170 859*
2022. év	*8 645 642*	*6 041 762*
2023. év	*9 666 326*	*6 709 945*
2024. I. félév	*6 517 820*	*3 162 605*

1. sz. táblázat: Bevételek és kiadások alakulása (költségvetési főösszegek)

Az önkormányzat bevételei saját bevételekből, átengedett központi bevételekből, állami hozzájárulásból és támogatásból tevődnek össze. A helyi önkormányzat saját bevétele a helyi adókból származó bevétel (közhatalmi bevételek), önkormányzati vagyon hozadékából származó bevétel, vállalkozásból származó bevétel, ezen felül származhat bevétel átvett pénzeszközökből, valamint vagyonértékesítésből. Az átengedett központi bevételek aránya az önkormányzat teljes bevételéhez viszonyítva nagyon alacsony hányadot tesz ki.

Az állami támogatást feladatfinanszírozás keretében az önkormányzat kötelezően ellátandó, törvényben előírt feladatainak ellátására biztosítja a központi költségvetés. A 2021. illetve a 2022. évben az arányszámot jelentősen befolyásolja, hogy az iparűzési adó maximalizálás következtében nem realizált adóbevételt támogatásként kapta meg az önkormányzat.

Állami Támogatás					
					adatok e Ft-ban
Állami Támogatás	**2020. év**	**2021. év**	**2022. év**	**2023. év**	**2024. év I. félév**
A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	*1 128*	*427 307*	*448 659*	*467 011*	*262 489*
A települési önkormányzatok egyes köznevelési és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása	*546 570*	*596 365*	*687 060*	*806 469*	*541 744*
A települési önkormányzatok szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása	*344 266*	*391 209*	*494 002*	*567 830*	*316 145*
A települési önkormnyzatok kulturális feladatainak támogatása	*43 398*	*54 722*	*54 964*	*58 212*	*28 830*
Előző évi beszámoló alapján póttámogatás	*8 114*	*6 158*	*0*	*7 052*	*3 549*
Könyvtári célú érdekeltségnövelő támogatás	*1 399*	*1 593*	*2 135*	*1 759*	*0*
Iparűzési adó kiesés ellentételezése	*0*	*207 743*	*208 650*	*37 849*	*0*
10 000 lakos feletti önk enegriaáremekedés miatti támogatása	*0*	*0*	*0*	*48 709*	*0*
Települési Önk. Kulturális feladatainak bérjellegű támogatása	*0*	*0*	*0*	*12 062*	*9 062*
Összes állami támogatás	***944 875***	***1 685 097***	***1 895 470***	***2 006 953***	***1 161 819***
Önkormányzat bevétele	*4 994 649*	*6 561 770*	*8 645 642*	*9 666 326*	*6 517 820*
Állami támogatás aránya az önkormányzat bevételeihez viszonyítva	18,92%	25,68%	21,92%	20,76%	17,83%

2. sz. táblázat: Állami támogatások részletezése

A támogatások legjelentősebb része a köznevelési és gyermekétkeztetési, valamint a szociális és gyermekjólléti feladatok ellátására kapott támogatás. A támogatások összege a bevételek 20-25%-át teszik ki.

Az állami támogatás mellett fontos megemlíteni az önkormányzat által fizetendő szolidaritási hozzájárulást, amelyet a magas egy lakosra jutó adóerő-képességgel rendelkező települések teljesítik a központi költségvetés felé. Ezen hozzájárulás az önkormányzatok közötti esélyegyenlőséget hivatott biztosítani.

Adóerőképesség alakulása					
					adatok Ft-ban
Megnevezés	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
előző évi IPA előleget meghatározó településre jutó adóalap	97 880 125 173	113 795 712 054	133 425 123 850	143 191 270 962	162 139 191 762
adóerőképesség	1 370 321 752	1 593 139 969	1 867 951 734	2 004 677 793	2 269 948 685
Lakosság szám	24 607	24 806	24 837	24 966	25 053
1 lakosra jutó adóerőképesség	**55 688**	**64 224**	**75 208**	**80 296**	**90 606**
Szolidaritási Hozzájárulás=	**72 389 000**	**490 594 880**	**631 010 648**	**868 732 891**	**1 032 447 433**
növekedés az előző időszakhoz képest		677,72%	128,62%	137,67%	118,85%

3. sz. táblázat: Adóerőképesség alakulása a vizsgált időszakban

Közhatalmi bevételek az önkormányzatnak a helyi adó bevételek. Az adóbevételek jelentős szerepet játszanak a lokális gazdasági fejlődésben, fontos a kiszámíthatóság és tervezhetőség. Éppen ezért egy olyan adómixet kell alkalmazni, amely fedezetet biztosít a közfeladat ellátásra. Illetékességi területén az önkormányzat helyi iparűzési adót és építményadót vezetett be. Az iparűzési adó mértéke 1,8 %, amely nem éri el az adómaximumot, amely 2 %. Az építményadó mértéke 600 Ft/m2/év jelenleg, az önkormányzat által megállapított adó mértéke jelentősen elmarad a maximálisan kiszabható adó mértékétől (adómaximum). A 2019-2024-ig terjedő időszakban nem változott ezen két adó mértéke az önkormányzat illetékességi területén, új adónem nem került bevezetésre.

A Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény 2020. június 18-tól hatályos 37. § (1) bekezdés a) pontja szerint a gépjárműadóról szóló törvény alapján a belföldi gépjárművek után a települési önkormányzatot az általa 2020. évben beszedett gépjárműadó nem illeti meg.

A 2021. év elejétől az önkormányzati adóhatóságok helyett a NAV vette át a belföldi gépjárművek adójával kapcsolatos adóztatási feladatokat.

Adóbevételek alakulása					
					adatok e Ft-ban
Megnevezés	***2020. év***	***2021. év***	***2022. év***	***2023. év***	***2024. év 2024.06.30ig***
Iparűzési adó	*2 045 479*	*2 379 867*	*2 674 890*	*3 227 555*	1 703 925
Építményadó	*262 900*	*335 988*	*328 523*	*332 288*	164 527
Önkormányzat bevétele	*4 994 649*	*6 561 770*	*8 645 642*	*9 666 326*	6 517 820
Adóbevételek hányada az összes bevételhez viszonyítva	46,22%	41,39%	34,74%	36,83%	28,67%

4. sz. táblázat: Adóbevételek alakulása

Az önkormányzat bevételeinek legnagyobb hányadát a közhatalmi bevételei teszik ki, ezért az adóbevételek teljesülésének ellenőrzése folyamatosan megvalósult. Az iparűzési adó tervezése és teljesülése nagy kockázatot jelent az önkormányzat számára, hiszen a helyi vállalkozások eredményes működésétől függ.

Az elmúlt időszakban kiemelt figyelmet fordított a Polgármesteri Hivatal az adóhátralékok behajtására, valamint minden évben adóellenőrzési ütemterv készül, és az ütemtervnek megfelelően adóellenőrzéseket és jogkövetési vizsgálatokat (adóellenőrzéssel le nem zárt időszakot eredményező vizsgálat) hajt végre a hivatal adócsoportja. Az adóellenőrzések során

behajtott adóbevételekről külön kimutatás készül adónememként. A kimutatások alapján mérhető az adóellenőrzés hatékonysága.

II./4. Jelentősebb beruházások 2020 és 2024 között

A felhalmozási kiadások, vagyis a beruházások és felújítások számai az adott időszakban a következők szerint alakultak:

Beruházások- Felújítások			
		adatok e Ft-ban	
Időszak	***Felhalmozási***	***Kiadási főösszeg***	***Felhalmozási kiadások***
2020. év	*940 141*	*4 147 927*	*22,67%*
2021. év	*549 009*	*4 170 859*	*13,16%*
2022. év	*1 445 580*	*6 041 762*	*23,93%*
2023. év	*1 037 799*	*6 709 945*	*15,47%*
2024. I félév	*304 839*	*3 162 605*	*9,64%*

5. sz. táblázat: Beruházások és felújítások számadatai (2020-2024)

Alább felsoroljuk és részletezzük a főbb beruházások és felújítások költségvetési adatait:

1) ***Víztorony Park és Bartók Park létesítése:*** 2022. évben és a 2023. évben a két park életre hívása jelentős projekt volt a város életében, így számszerűsítve a költségvetésben is. A két park létesítésének összes kiadása 1,3 milliárd Ft volt.
2) ***Ivóvízhálózat felújítása és karbantartása állami támogatásból:*** Felújítás (tolózárak, tűzcsapok létesítése) nettó összege 289 783 e Ft, karbantartás (géles tisztítás) nettó összege 107 162 e Ft. A támogatás szabad pénzeszköz részét egy hetes betétekben elhelyezve további 53 769 e Ft-tal volt lehetőség növelni, ezen felhalmozott kamatból további felújítást végzett az önkormányzat.
3) ***Útfelújítások és járdafelújítások*** történtek közel 600 millió Ft értékben.
4) Gyál – alsó vasútállomás és környezetének rendezésére fordított összeg 132 millió Ft.
5) Ebben a ciklusban adtuk át a ***vállalkozói park****ot*, amely bérbeadása bevételt generál a 2025-2029. ciklusban.

III. Településünk aktuális helyzete, lehetőségei és kihívásai

Az önkormányzat stabil működésének és fejlődésének alapja a fenntartható gazdálkodás, amely egyensúlyban tartja a bevételeket és kiadásokat. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a működési bevételek alig fedezik a kiadásokat, miközben a kiadások csökkentése a közszolgáltatások minőségének romlását eredményezhetné. A település fejlődésének biztosítása érdekében olyan gazdasági stratégiára van szükség, amely biztosítja a stabilitást, miközben hosszútávú fejlesztési lehetőségeket is nyit.

Az elvégzett SWOT elemzés keretében az önkormányzat feltárta a város erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit. Az erősségek között kiemelkedik a stabil helyi iparűzési adóbevétel, a fejlett infrastruktúra, valamint a gazdaságilag aktív lakosság. A legfontosabb kihívások közé tartozik az infláció hatása, az energiaárak ingadozása, valamint a központi támogatások esetleges csökkenése.

Az önkormányzat bevételeinek legnagyobb részét a helyi adók, állami támogatások és pályázati források biztosítják. Az elmúlt ciklus során az iparűzési adó mértéke 1,8% maradt, amely elmarad a törvényben meghatározott 2%-os maximumtól. Az építményadó tekintetében szintén alacsonyabb szinten tartották az adómértéket, figyelembe véve a helyi vállalkozások terheit. Ugyanakkor az önkormányzatnak hosszú távon mérlegelnie kell az adópolitikai döntéseket, hogy biztosítsa a megfelelő működési forrásokat.

Az önkormányzat gazdálkodásának egyik kulcseleme a költségvetési egyensúly megőrzése, amely a bevételek és kiadások megfelelő tervezését igényli. A bevételek növelésének egyik lehetséges módja az adóbevételek optimalizálása. Az iparűzési adó emelése lehetőséget jelenthet, azonban ennek hatásait körültekintően kell vizsgálni, hiszen az adóterhek emelkedése a vállalkozások elvándorlásához is vezethet. A jelenlegi 1,9-2%-os iparűzési adó mértékhez viszonyítva további emelésre van lehetőség, azonban ezt a gazdasági helyzet figyelembevételével kell eldönteni. Az építésügyi adók emelése is egy potenciális lehetőség, amely segíthet a bevételek stabilizálásában. Jelenleg az építésügyi adó 600 Ft/m2/év, amely az adómaximumhoz képest még emelhető. Egy 33,33%-os emelés mintegy 100 millió forint többletbevételt eredményezhet, amely kompenzálhatja a működési kiadások növekedését.

Az elmúlt években a gazdasági helyzet változása miatt az önkormányzatnak alkalmazkodnia kellett az új kihívásokhoz, ez jelenleg is fennáll. A gazdasági programot rugalmasan kell kezelni, hogy gyorsan reagálhasson a piaci viszonyok változására. Az állami támogatások és pályázati lehetőségek kiaknázása kulcsfontosságú a fejlesztésekhez, hiszen a helyi bevételek önmagukban nem elegendőek a nagyobb beruházások finanszírozására. A 2025. évi központi költségvetési törvény szabályozza az önkormányzatok szolidaritási hozzájárulását, amely az iparűzési adóbevételhez kötötten fizetendő. Ennek hatása jelenleg nehezen becsülhető meg, de egyedi megállapodások alapján a befizetett összegek egy része visszatéríthető lehet.

A fenntartható gazdálkodás biztosítása és a fejlesztési lehetőségek maximális kihasználása kulcsfontosságú a település jövője szempontjából. Az adópolitika, a pályázati források felhasználása és a gazdasági kockázatok kezelése meghatározó szerepet játszanak a település fejlődésében, amelyhez stabil és megfontolt döntésekre van szükség.

III./1. Gyál város gazdálkodásának általános helyzetképe

Az önkormányzat gazdálkodása hosszútávon akkor nyugszik biztos alapokon, ha a működési és felhalmozási költségvetés bevételeinek, kiadásainak egyenlege pozitív. A prudens gazdálkodás alapvetése, hogy az adott évi bevételekből szükséges finanszírozni a folyó évi működési kiadásokat. A többletbevétel forrásként szolgálhat az önkormányzat kötelezettségeinek kifizetésére, valamint a felhalmozási kiadásokra, ezzel vagyon növekedést eredményezhet. Az elmúlt évek tapasztalata alapján a működési bevételek éppen elegendőek a működési kiadások fedezetére, ennek oka, hogy a bevételek nem növekednek olyan mértékben, mint a kiadások. A kiadások nem szoríthatóak vissza, mert az a közszolgáltatás színvonalának visszaesését okozná.

Az önkormányzati bevételek növelésének egyik útja az adóbevételek növelése lehet. Az adóbevételek növelése csak adóemeléssel, illetve új adónem bevezetésével érhető el, azonban az adóemelés magában hordozza azt a veszélyt, hogy az önkormányzat illetékességi területén működő vállalkozások telephelyüket, vagy székhelyüket „elviszik” a városból. Fontos annak figyelembevétele is, hogy mennyi az az adóteher, amelyet a vállalkozások, különös tekintettel a kis és közepes vállalkozásokra képesek elviselni.

A környező települések a helyi adók mértékének meghatározásakor törekednek az adómaximalizálásra, iparűzési adó tekintetében az adó mértéke 1,9 %-2 % a környező településeken. Gyál Város Önkormányzata illetékességi területén alkalmazott iparűzési adó mértéke jelenleg nem éri el a maximális mértéket (2%). Az iparűzési adó mértéke így 0,2% még növelhető növelhető. Iparűzési adó tekintetében a Képviselő – testület nem tervez adóemelést végezni. Természetesen, ha a gazdasági helyzet illetve a település fejlődésének érdeke azt kívánja ezen döntést felülvizsgálni szükséges.

A jelenleg alkalmazott építményadó mértéke 600 Ft/m2/év. Az adómaximum ebben az adónemben 2950,1 Ft/m2 2025. 01. 01-jétől. A város peremén jelenleg is számos logisztikai raktárbázis található, amelyekben folyamatosan vállalkozási tevékenység folyik és a város jó elhelyezkedésének következtében vélhetően ez a jövőben is így lesz. Építmény adó emelés a rövidtávú tervekben nem szerepel, amennyiben a város működésének biztosítása és a jogszabályi környezet változása ezt indokolja, megfontolandó egy esetleges építményadó növelés.

Építményadó emelés esetén az alábbi táblázat mutatja az építményadó bevételt:

Adómérték Ft/m2	Növekedés mértéke bázis 2025. évi adómérték 600 Ft/m2	Adóztatható építmények területe m2	Tervezett bevétel Ft
800	133,33%	*552 947*	442 357 600
1 000	166,67%	*552 947*	552 947 000
1 200	200,00%	*552 947*	663 536 400
1 400	233,33%	*552 947*	774 125 800
1 600	266,67%	*552 947*	884 715 200

6) sz. táblázat: A 2025-ös évben építésadó emelés esetén várható bevételek

2025. évre a tervezett építményadóbevétel 315 000 000 Ft. Az adó mértékének 33,33%-os emelése több mint 100 000 000 Ft többletbevételt jelentene a város költségvetésében. Amely növekmény ellensúlyozná a működési kiadások folyamatos növekedését.

Az elmúlt ciklust sújtó gazdasági helyzet indokolttá teszi, hogy a gazdálkodást érintő váratlan eseményekre felkészüljön az önkormányzat, a gazdasági programot éves egységekre bontva olyan gazdálkodást folytasson, amely szükséges esetén képes a gyors reagálásra ebben a dinamikusan változó gazdasági környezetben.

Magyarország 2025. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2024. évi LXIIV. törvény tartalmazza a helyi iparűzési adóbevétel alapján meghatározandó fizetési kötelezettséggel kapcsolatos szabályokat. A törvény értemében azon önkormányzatok akik a Magyarország 2025. évi központi költségvetéséről szóló törvény 2. melléklet II. rész 62. pontja szerinti önkormányzati szolidaritási hozzájárulást teljesítenek a tárgyévi befolyó és a tárgyévet megelőző évben befolyt helyi iparűzési adóbevétele közötti többletnek a tárgyévi és a tárgyévet megelőző szolidaritási hozzájárulás különbözetének korrigált összegét a Területfejlesztési Alap részére a törvény által meghatározott számítási módszer alapján teljesíti. A fizetési kötelezettség egyedi megállapodások alapján támogatásként visszatéríthetőek a kötelezettséggel érintett önkormányzatok részére, amelyről jogszabály rendelkezik. Ezen rendelkezésnek hatását jelenleg csak becsülni tudjuk.

III./2.Gyál város gazdálkodásának aktuális lehetőségei és kihívásai

A saját bevételek és a feladatellátásra biztosított költségvetési támogatás nem nyújtanak teljes fedezetet a szükséges fejlesztésekre, ezért az elkövetkezendő időszakban az önkormányzatnak meg kell ragadnia minden, a jövőbeni célok megvalósítását szolgáló pályázati lehetőséget. Gyál Város Önkormányzata a 2025. február 26-i képviselő-testületi ülésén elfogadta a 2025. évi költségvetési rendeletet, amely biztosítja a városi fejlesztéseket, közszolgáltatásokat és az intézmények biztonságos működését. A város kiadásainak és bevételeinek főösszege eredeti előirányzata sosem volt még ilyen magas: a költségvetési mérleg szerint 9 milliárd 730 millió forint.

A TOP Plusz Magyarország 2021-2027 programozási időszakra szóló területi programja önkormányzatunk számára is számos lehetőséget kínál. Ennek keretében Gyál városában több jelentős fejlesztés is megvalósul. Például új főzőkonyha építése van folyamatban, amelynek teljes költsége nettó 898,5 millió forint. A beruházás finanszírozása TOP Plusz pályázati forrásból és önkormányzati fedezetből történik. Ezenkívül belterületi utak fejlesztése is zajlik, ahol a közbeszerzési eljárás keretében kihirdették a nyertes kivitelezőt a TOP Plusz pályázati forrásból megvalósuló útfelújítási munkálatokra.

A támogatásokkal olyan fejlesztések valósulhatnak meg, amelyekkel a közszolgáltatások színvonala tovább emelhető, a város fejlődhet, infrastruktúrája javulhat. Külön figyelmet érdemel az idősek és demensek nappali ellátásának férőhelybővítése Gyálon. A projekt keretében férőhelybővítés létrehozása történik, amely illeszkedik a helyi önkormányzat szociális szolgáltatástervezési koncepciójához. A projekt célja, hogy az idősek és demenciával élők életminőségét javítsa, biztonságos és tevékeny mindennapokat biztosítva számukra.

Az önkormányzatnak stratégiai szempontból minden elérhető fejlesztési pályázatot ki kell használnia a fenntartható fejlődés és a közszolgáltatások javítása érdekében. A városvezetés kiemelt figyelmet fordít a kulturális élet fejlesztésére is. Ennek keretében az Arany János Közösségi Ház és Városi Könyvtár 2025-2030 közötti Stratégiai Fejlesztési Terve is jóváhagyásra került. Továbbá, a városi fesztiválok, mint az Utcazenei Fesztivál, Városi Gyermeknap és a Gyál Városi Utcabál szervezése is folyamatban van, amelyek hozzájárulnak a közösségi élet fellendítéséhez.

Jelenleg is kiemelt rövid- és középtávú célok közé tartozik az infrastruktúrafejlesztés, utak és közlekedési rendszerek modernizálása, a közintézmények energiahatékonyságának növelése, az idősek és szociálisan rászorulók ellátásának fejlesztése, valamint a kulturális és közösségi terek korszerűsítése. A város klímastratégiájában is megfogalmazott célok között szerepel az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése és az alkalmazkodás a klímaváltozás kihívásaihoz. Ezek a lépések hozzájárulnak a fenntartható gazdálkodás biztosításához és a település jövőjének megalapozásához.

Az adópolitika, a pályázati források felhasználása és a gazdasági kockázatok kezelése meghatározó szerepet játszanak a település fejlődésében, amelyhez stabil és megfontolt döntésekre van szükség. A város számára kulcsfontosságú az iparűzési adó és az állami támogatások megtartása, valamint a pályázati források hatékony felhasználása. Ezek a tényezők alapvetően befolyásolják Gyál város gazdálkodásának stabilitását és fejlődési lehetőségeit.

A városvezetés további célja a helyi vállalkozások támogatása és a munkahelyteremtés ösztönzése. Ennek érdekében együttműködnek a helyi vállalkozásokkal és befektetőkkel, hogy

új munkahelyeket hozzanak létre, és erősítsék a helyi gazdaságot. Ez nemcsak a munkanélküliség csökkentéséhez járul hozzá, hanem növeli a város bevételeit is, amelyeket további fejlesztésekre lehet fordítani.

A városvezetés elkötelezett a fiatalok támogatása iránt is. Oktatási programokat és ifjúsági kezdeményezéseket indítanak, hogy a fiatalok helyben találják meg a számukra megfelelő lehetőségeket, és ne kényszerüljenek elhagyni a várost. Ez hosszú távon hozzájárul a város demográfiai stabilitásához és a közösség erősödéséhez.

Gyál városának gazdálkodása nemcsak a helyi adottságoktól és erőforrásoktól függ, hanem jelentős hatással vannak rá a hazai és nemzetközi gazdasági, társadalmi és környezeti folyamatok is. A város vezetése számára kiemelt fontosságú, hogy ezekre a kihívásokra megfelelő válaszokat adjon, hiszen ezek közvetlenül befolyásolják a település fejlődését, az itt élők életminőségét és az önkormányzat hosszú távú fenntarthatóságát. Gyál gazdálkodását az elmúlt években jelentősen befolyásolta a hazai gazdasági környezet alakulása. Az infláció, az állami költségvetési változások, az energiaárak növekedése és a munkaerőpiaci kihívások mind komoly terheket rónak az önkormányzatra. A település fejlesztési terveiben elengedhetetlen, hogy ezekre a változásokra rugalmasan és előrelátó módon reagáljon. Az infláció következtében emelkedtek a közszolgáltatások fenntartási költségei, az építőipari árak drágulása pedig jelentős mértékben növeli az önkormányzat által tervezett fejlesztések anyagi terheit. Ez különösen fontos a TOP Plusz program keretében megvalósuló projektek esetében, mivel az önrész finanszírozása is nagyobb kihívást jelent.

A központi költségvetési támogatások változásai szintén jelentős hatással vannak a város működésére. Az iparűzési adó továbbra is a legfontosabb saját bevételi forrás, amely nagyban függ a helyi vállalkozások teljesítményétől és az országos gazdasági folyamatoktól. A gazdasági bizonytalanságok miatt a vállalkozások terhei növekedtek, ami hosszabb távon befolyásolhatja az önkormányzat adóbevételeit. Gyál számára ezért elengedhetetlen, hogy támogassa a helyi kis- és középvállalkozásokat, ösztönözze a befektetéseket, és elősegítse a vállalkozói környezet fejlődését, amely hosszú távon stabil adóbevételeket eredményez. A nemzetközi gazdasági folyamatok is közvetlen hatással vannak Gyál mindennapjaira. Az energiaválság és az ellátási láncok akadozása komoly problémát jelent, különösen az önkormányzati fenntartású intézmények működtetése terén. Az energiaárak ingadozása miatt kiemelt cél a közintézmények energiahatékonyságának növelése és az alternatív energiaforrások alkalmazása. Az önkormányzat az elmúlt években már tett lépéseket a megújuló energiaforrások irányába, és a jövőbeni fejlesztések során is elsődleges szempont lesz a fenntarthatóság. Az ukrajnai háború hatásai szintén érezhetők, mivel az építőanyagok árának növekedése és az egyes alapanyagok hiánya késleltetheti vagy megdrágíthatja az infrastrukturális beruházásokat.

A klímaváltozás kihívásaira is reagálnia kell a városvezetésnek. Gyál esetében ez különösen fontos, hiszen az egyre gyakoribb szélsőséges időjárási jelenségek – például hőhullámok, viharok és csapadéktöbbletek – komoly kihívások elé állítják a város infrastruktúráját. Az önkormányzatnak fel kell készülnie arra, hogy megfelelő csapadékvíz-elvezető rendszereket alakítson ki, valamint növelje a zöldfelületek arányát a klímavédelem érdekében. A fenntartható közlekedés fejlesztése is egyre nagyobb szerepet kap, hiszen a környezetbarát közlekedési megoldások – például a kerékpárutak fejlesztése és az elektromos járművek támogatása – hozzájárulhatnak a város élhetőségének javításához. A digitális átállás és a technológiai fejlődés Gyál számára is új lehetőségeket és kihívásokat teremt. Az önkormányzat számára kiemelt cél az ügyintézés digitalizálása és az e-közigazgatás fejlesztése, amely megkönnyíti a lakosság

számára a hivatali ügyintézést és csökkenti az adminisztrációs terheket. Emellett az okosváros-fejlesztések is egyre fontosabbá válnak, például az intelligens közvilágítási rendszerek és a digitális megoldások (mint az okos-wc) bevezetése. Ugyanakkor a digitalizációval együtt járó kiberbiztonsági kockázatokra is figyelmet kell fordítani, hogy a lakosság adatai megfelelő védelemben részesüljenek.

A munkaerőpiaci kihívások és a demográfiai változások is jelentős hatással vannak a város fejlődésére. A fiatalok elvándorlása és a munkaerőhiány miatt az önkormányzatnak aktívan részt kell vennie a helyi gazdaság élénkítésében és a munkahelyteremtés ösztönzésében. Fontos, hogy a város olyan befektetőket vonzzon, akik hosszú távon biztosítanak stabil munkahelyeket. Az idősebb generáció növekvő ellátási igénye miatt a szociális szolgáltatások fejlesztése is kulcsfontosságú, ideértve az idősek nappali ellátását és az egészségügyi infrastruktúra fejlesztését.

Összességében Gyál városának gazdálkodása egyre összetettebb kihívásokkal néz szembe, amelyek megoldásához hosszú távú stratégiára és innovatív megoldásokra van szükség. Az önkormányzat célja, hogy rugalmasan alkalmazkodjon a gazdasági, társadalmi és környezeti változásokhoz, miközben biztosítja a város fejlődését és fenntarthatóságát. A megfelelő pénzügyi tervezés, a pályázati források hatékony felhasználása, a helyi vállalkozások támogatása és a közszolgáltatások modernizálása elengedhetetlen ahhoz, hogy Gyál továbbra is dinamikusan fejlődő és élhető város maradjon.

IV. A 2025–2029 közötti időszak fejlesztési prioritásai és végrehajtási koncepciója

IV./1. Fejlesztési tervek és stratégiai prioritások a 2024–2028 közötti időszakra

A ciklus éveiben a fejlesztési terveink az alábbi kulcsfontosságú területekre koncentrálnak:

1. **Közlekedési infrastruktúra fejlesztése**: Az útfelújítások és a közlekedésbiztonsági beruházások kiemelt szerepet kapnak. A gyalogátkelőhelyek bővítése, az utak korszerűsítése, valamint a közösségi közlekedés fejlesztése mind hozzájárulnak a város élhetőségéhez.
2. **Fenntartható városfejlesztés és környezetvédelem**: Az önkormányzat célja, hogy növelje a zöldfelületek arányát, fejlessze a városi parkokat, és elősegítse az energiahatékonyságot. Ennek érdekében támogatást kívánunk igénybe venni a TOP Plusz program keretében.
3. **Oktatási és szociális intézmények modernizálása**: A közoktatási intézményeink (iskolák, óvodák, bölcsőde) infrastrukturális fejlesztése mellett a szociális ellátórendszer megerősítésére is kiemelt figyelmet fordítanánk, különös tekintettel az időskorúak ellátására.
4. **Gazdaságfejlesztés és vállalkozásösztönzés**: Az önkormányzat célja, hogy támogassa a helyi kis- és középvállalkozásokat, valamint új befektetőket vonzzon a városba. A vállalkozói park fejlesztése és a helyi adópolitika finomhangolása révén a város kedvező gazdasági környezetet kíván teremteni.
5. **Közbiztonság növelése**: A lakossági igények figyelembevételével az önkormányzat további beruházásokat tervez a közbiztonság növelése érdekében, beleértve a térfigyelő kamerarendszer bővítését és a rendőrséggel való szorosabb együttműködést.

A gazdasági programunk egyik alappillére a pénzügyi stabilitás fenntartása. Az önkormányzat célja, hogy a helyi bevételek növelése mellett maximalizálja a pályázati források elérhetőségét.

Az EU-s és hazai pályázatok révén olyan fejlesztések valósulhatnak meg, amelyek hozzájárulnak a település hosszú távú fejlődéséhez.

A támogatások legnagyobb része várhatóan az infrastruktúra fejlesztésére, a közintézmények korszerűsítésére és az energiahatékonysági beruházásokra irányul majd. A város vezetése szoros együttműködésben dolgozik a régiós és országos szervezetekkel annak érdekében, hogy a lehető legnagyobb mértékben részesüljön a rendelkezésre álló forrásokból.

Összességében a 2024–2028-as időszakra vonatkozó gazdasági program átfogó stratégiát nyújt a település fejlődésére. Az előző ciklus tapasztalatai és gazdasági kihívásai alapján a városvezetés olyan megoldásokat dolgozott ki, amelyek elősegítik a stabil működést, a fenntartható fejlődést és a lakosság életminőségének javítását. A stratégiai célok elérése érdekében az önkormányzat minden lehetséges forrást ki fog aknázni, hogy biztosítsa a város dinamikus fejlődését a következő években is.

IV./2. A fejlesztési tervek végrehajtásának ütemezése és súlyozása

A következő prioritási sorrendben kívánjuk megvalósítani a kiemelt és fő célként megjelenő projektjeinket, terveinket:

1. Gyáli Fenntartható Közétkeztetési és Műszaki Fejlesztési Program: Új korszerű főzőkonyha, technikai műhely és irodák kialakítása az önkormányzati szolgáltatások hatékonyabb működtetése érdekében.
2. Gyál Városközpontjának Komplex Fejlesztési Programja: Kereskedelmi és lakófunkciókat ötvöző társasház és üzletek építése, közösségi tér kialakítása és városi parkosítás a fenntartható városfejlesztés jegyében.
3. Posta Térségi Mobilitás és Zöldterület-fejlesztési Program: Parkolóhelyek létesítése és zöldfelületi rekonstrukció a városi infrastruktúra és környezeti állapot javítása céljából.
4. Gyál Városi Közlekedési és Infrastrukturális Fejlesztési Program: A Széchenyi-Pesti út teljes szakaszának felújítása buszmegállókkal, járdákkal és vízelvezető árkokkal, valamint az Ady-Deák újjáépítése a közlekedésbiztonság növelése érdekében.
5. Gyál Idősügyi Gondoskodási és Parkosítási Program: Többfunkciós idősek otthonának építése és annak környezeti rekonstrukciója a magasabb szintű idősgondozás érdekében.
6. Gyál Egészségügyi Ellátásfejlesztési és Szakorvosi Kapacitásbővítési Program: A városi egészségügyi ellátórendszer korszerűsítése és bővítése a lakosság egészségügyi szükségleteinek jobb kiszolgálása céljából.
7. Az Autizmus Spektrumzavarral Élők Oktatási és Fejlesztési Programja: Óvodai és közoktatási intézmények bővítése és fejlesztése az autizmussal élő gyermekek számára.
8. Gyál Városi Energiahatékonysági és Klímatudatossági Program: Helyi klímastratégia kidolgozása és energiahatékony megoldások alkalmazása a városi közintézmények fenntartható működése érdekében.

Koncepciótervek:

- Gyál Ifjúsági Park Hosszútávú Fejlesztési és Tervezési Program: A városi szabadidős és közösségi terek megújítása a fiatalok számára vonzó és fenntartható közösségi környezet kialakítása érdekében.
- Gyál Helyi Munkaerő-megtartási és Szaktudás-fejlesztési Program: A település működtetéséhez szükséges szaktudás megőrzése és a helyi munkahelyek ösztönzése a város versenyképességének növelése céljából.
- Gyál Városi Közösségi Terek Kialakításának és Fenntartható Fejlesztésének Programja: Új közösségi találkozóhelyek létrehozása és a közösségi élet támogatása a város élhetőségének fokozása érdekében.

1. Gyáli Fenntartható Közétkeztetési és Műszaki Fejlesztési Program:

A Gazdaház projekt a közétkeztetési célokat szolgáló fejlesztés részeként egy modern főzőkonyha kialakítását célozza, amely 589,2 négyzetméteres alapterülettel és 2500 adag étel előállítási kapacitással rendelkezik. A fejlesztést az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatja, és Gyál Városfejlesztési és Városüzemeltetési Nonprofit Kft. valósítja meg. A projekt megvalósulási helyszíne Gyál, Bartók Béla utca 146/A, és teljes költsége 951 686 eFt, amelyből 800 000 eFt támogatásból származik (84%-os támogatási intenzitással).

A fejlesztés második ütemében saját forrásból egy technikai műhely és irodák kivitelezése is megvalósul. Ez hozzájárul az önkormányzati infrastruktúra korszerűsítéséhez és a városüzemeltetési feladatok hatékonyabb ellátásához. A projekt fontos szerepet játszik a helyi gazdaság megerősítésében és a munkahelyteremtésben.

A Gazdaház nem csupán a közétkeztetési rendszer modernizálását szolgálja, hanem hosszú távon hozzájárul a helyi gazdaság megerősítéséhez is. A helyi termelők bevonása az ellátási láncba csökkentheti a beszerzési költségeket és elősegíti a fenntartható, rövid ellátási láncokon alapuló élelmiszer-gazdaság kialakítását. Az új technológiai műhely az önkormányzat számára további karbantartási és üzemeltetési feladatok gyorsabb és költséghatékonyabb megoldását biztosítja. Emellett az irodai helyiségek bővítése lehetőséget teremt arra, hogy a kft. adminisztratív feladatait centralizáltabban és hatékonyabban végezhesse. Az új létesítmények kialakításával várhatóan több új munkahely is létrejön, ami különösen fontos a helyi lakosok számára.

Megvalósítandó projektadatok:

Elnevezés:	Új főzőkonyha kialakítása Gyálon
projekt azonosító száma:	TOP_PLUSZ-1.1.1-21-PT1-2024-00022
forrást biztosító alap:	Európai Regionális Fejlesztési Alap
kedvezményezett neve:	Gyál Városfejlesztési és Városüzemeltetési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság
a projekt megvalósulásának helyszíne:	2360 Gyál, Bartók Béla u. 146/A (hrsz. 4379/9)
a projekt-megvalósítás kezdetének időpontja:	2024.12.31.
a projekt befejezésének időpontja:	2026.03.31.
a projekt tervezett teljes költsége (eFt):	951 686 eFt
pályázati támogatás összege (eFt):	800 000 eFt

a támogatás intenzitása (%):	84 % (a projekt tervezett elszámolható összköltsége 800 000 eFt, amely összegre vetítve a támogatási intenzitás 100 %-os)
projekt bemutatása:	A közétkeztetési célokat szolgáló fejlesztés korszerű, nettó 589,2 négyzetméter alapterületű, 2500 adag étel előállítására alkalmas konyha kialakítását szolgálja, a hozzá tartozó raktárhelyiségekkel, hűtőkamrákkal, irodával és szociális blokkokkal. A projekt elválaszthatatlan részeként második ütemben sor kerül a Gyál Városfejlesztési és Városüzemeltetési Kft. mindennapi működését támogató technikai műhely, iroda kivitelezésére, amely beruházás kizárólag saját forrásból valósul meg.

2. Gyál Városközpontjának Komplex Fejlesztési Programja:

A városközpont fejlesztése a lakossági igényfelmérés alapján indított projekt, amelynek célja a városi szolgáltatások bővítése és az élhetőbb környezet kialakítása. Az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával, 1 999 170 eFt összköltséggel (ebből 505 497 eFt támogatás) valósul meg Gyál város központjában, Somogyi Béla utca 1-5. szám alatt.

A projekt keretében új üzletek és közösségi terek jönnek létre, elősegítve a fiatalok helyben maradását és a vállalkozások fejlődését. Emellett a zöldfelületek rendezésére is hangsúlyt fektetnek, ami a városi klíma javítása és a lakossági komfort növelése szempontjából kiemelten fontos.

A városközpont fejlesztése különösen fontos abból a szempontból, hogy az itt létrejövő új lakóingatlanok és szolgáltató terek növelik a település gazdasági vonzerejét. A bankfiók elhelyezése megkönnyíti a pénzügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést, míg a közösségi tér rendezvények és kulturális események lebonyolítására is alkalmas lehet. A városi központ átalakítása hosszú távon növeli az ingatlanok értékét és javítja az életminőséget. A zöldfelületek fejlesztése egyfajta városi oázist hozhat létre, amely nemcsak esztétikai szerepet tölt be, hanem a helyi mikroklímát is javítja, csökkentve a nyári hőszigethatást.

Elnevezés:	Gyál városközpont fejlesztése szolgáltató terek kialakításával
projekt azonosító száma:	TOP_PLUSZ-1.2.1-21-PT1-2024-00097
forrást biztosító alap:	Európai Regionális Fejlesztési Alap
kedvezményezett neve:	Gyál Város Önkormányzata
a projekt megvalósulásának helyszíne:	2360 Gyál, Somogyi Béla u. 1-5 (hrsz. 2611, 2615)
a projekt-megvalósítás kezdetének időpontja:	2024.12.12.
a projekt befejezésének időpontja:	2028.02.01.
a projekt tervezett teljes költsége (eFt):	1 999 170 eFt
pályázati támogatás összege (eFt):	505 497 eFt

a támogatás intenzitása (%):	25,3 % (a projekt tervezett elszámolható összköltsége 505 497 eFt, amely összegre vetítve a támogatási intenzitás 100 %-os)
projekt bemutatása:	A projekt célja a lakosság, kiemelten a fiatalok helyben maradásának elősegítése, a település környezeti állapotának javítása. Az Önkormányzat biztosítani kívánja a fenntartható fejlődés helyi feltételeit, a fenntartható települési térszerkezet kialakításával, amely hozzájárul a társadalmi jóléthez azáltal, hogy a település vonzó és élhető. Az Önkormányzat a megfogalmazott célokat lakossági igényfelmérésre alapozottan a városközpontban lévő szolgáltató és szabadidős létesítmények kialakításával kívánja elérni.

Látványterv:

3. Posta Térségi Mobilitás és Zöldterület-fejlesztési Program:

A Kőrösi utcai szolgáltatóház és zöldterület fejlesztése projekt részeként 33 parkolóhely kerül kialakításra, valamint 1 510 m²-es parkosított terület jön létre ülőbútorokkal, kerékpártárolókkal. A fejlesztés teljes költsége 194 446 eFt, amelyet 100%-ban pályázati támogatás fedez. Az önkormányzat célja a fenntartható városi térszerkezet kialakítása és a közterületek minőségi fejlesztése.

A parkolóépítési projekt nem csupán a közlekedési infrastruktúra fejlesztésére összpontosít, hanem hozzájárul a települési központ élhetőségének növeléséhez is. A városközpont terheltségének csökkentése érdekében a parkolók kiépítése kulcsfontosságú, különösen a forgalmas intézmények, például a posta közelében. A fejlesztés részeként olyan modern és fenntartható megoldások is megvalósulhatnak, mint például napelemes világítás, vízáteresztő burkolatok, valamint zöldtetők a parkolók felett. Az új parkolók hozzájárulnak a forgalom hatékonyabb eloszlásához, ezzel csökkentve a közlekedési dugók kialakulásának esélyét.

Elnevezés:	**„**Körösi utcai szolgáltatóház és zöldterület fejlesztés”
projekt azonosító száma:	TOP_PLUSZ-1.2.1-21-PT1-2024-00096
forrást biztosító alap:	Európai Regionális Fejlesztési Alap
kedvezményezett neve:	Gyál Város Önkormányzata
a projekt megvalósulásának helyszíne:	2360 Gyál, Ady Endre u 2/A. (hrsz. 4148/1), 2360 Gyál, Kőrösi út 78. (hrsz. 4150), 2360 Gyál, Kőrösi út 78. (hrsz. 4151)
a projekt-megvalósítás kezdetének időpontja:	várhatóan 2025.04.01. (jelenleg TSZ kötés előtt áll)
a projekt befejezésének időpontja:	várhatóan 2027.04.01.
a projekt tervezett teljes nettó költsége (eFt):	194 446 eFt
pályázati támogatás összege (eFt):	194 446 eFt
a támogatás intenzitása (%):	100 %
projekt bemutatása:	A projekt célja a lakosság, kiemelten a fiatalok helyben maradásának elősegítése, a település közterületeinek állapotjavítása. Az önkormányzat biztosítani kívánja a fenntartható fejlődés helyi feltételeit, a fenntartható települési térszerkezet kialakításával, amely hozzájárul a társadalmi jóléthez azáltal, hogy a település vonzó és élhető. Az önkormányzat a fenti célokat lakossági igényfelmérésre alapozottan a város közterületeinek és szolgáltató létesítményeinek fejlesztésével kívánja elérni. A beruházás során kialakításra kerül egy bérelhető üzlet 105,79 m2 nagysággal, valamint előtte egy park jellegű zöldterület 1.510 m2 mérettel. Parkolók és közlekedőfelület is létrejön 1.116,64 m2 nagyságban. Megépül 33 db parkoló. A későbbi elképzelések között szerepel egy további üzlet építése (133,68 m2), mely nem része jelenleg a projektnek. A parkban többszintű zöldfelület jön létre ülőbútorokkal, kerékpártárolókkal.

Látványterv:

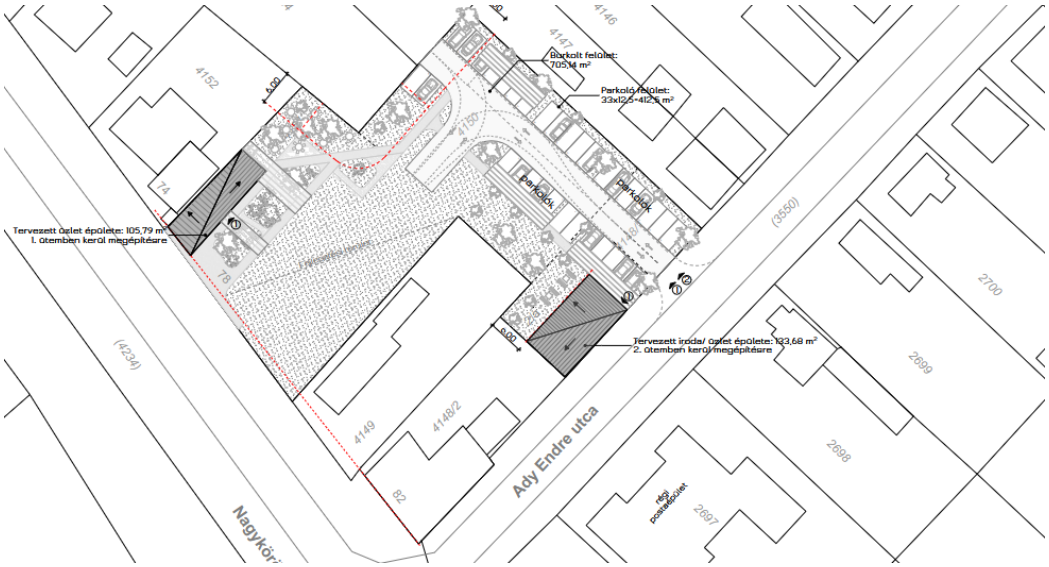

4. Gyál Városi Közlekedési és Infrastrukturális Fejlesztési Program:

A belterületi utak fejlesztése Gyálon projekt célja a város legforgalmasabb gyűjtőútjainak korszerűsítése. Az 457 000 eFt összköltségű beruházás a Pesti út, Széchenyi utca, Ady Endre utca útfelújítását tartalmazza, és teljes mértékben pályázati támogatásból valósul meg. Az úthálózat fejlesztése elősegíti a közintézmények és közszolgáltatások jobb megközelítését, valamint javítja a közlekedésbiztonságot.

Az útfelújítások során kiemelt szempont a biztonság növelése és a közlekedési körülmények javítása. A járdák és buszmegállók modernizálása lehetőséget teremt az akadálymentes közlekedésre, ami az idősek és mozgáskorlátozottak számára jelentős előrelépés. A vízelvezető árkok kiépítése és karbantartása pedig kulcsfontosságú a csapadékvíz elvezetésében, megelőzve az árvizeket és az útburkolatok károsodását. Az önkormányzat a projekttel hosszú távon tervezi biztosítani a városi közlekedési infrastruktúra fenntarthatóságát.

Elnevezés:	Belterületi utak komplex fejlesztése Gyálon
projekt azonosító száma:	TOP_PLUSZ-1.2.3-21-PT1-2024-00098
forrást biztosító alap:	Európai Regionális Fejlesztési Alap
kedvezményezett neve:	GYÁL VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
a projekt megvalósulásának helyszíne:	2360 Gyál, Pesti út (569 hrsz.), 2360 Gyál, Ady Endre utca (570 hrsz.), 2360 Gyál, Névtelen utca (3862/31 hrsz.), 2360 Gyál, Kacsóh Pongrácz (386 hrsz.), 2360 Gyál, Széchenyi utca (3150 hrsz.), 2360 Gyál, Táncsics Mihály utca (639 hrsz.)
a projekt-megvalósítás kezdetének időpontja:	2024.10.25.
a projekt befejezésének időpontja:	2025.07.31.
a projekt tervezett teljes költsége (eFt):	457 000 eFt
pályázati támogatás összege (eFt):	457 000 eFt
a támogatás intenzitása (%):	100 %

projekt bemutatása:	A projekt keretében Gyál város önkormányzati tulajdonú gyűjtőútjainak (Pesti út-Széchenyi utca, Ady Endre utca) korszerűsítése, felújítása valósul meg. A fejlesztendő utak Gyál város legforgalmasabb, és legjelentősebb helyi gyűjtőútjai. A meglévő belterületi úthálózat minőségi fejlesztése a település közintézményeinek, közszolgáltatást nyújtó létesítményeinek jobb megközelíthetőségét segítik elő.

5. Gyál Idősügyi Gondoskodási és Parkosítási Program:

A projekt keretében idősek és demensek nappali ellátásának férőhelybővítésére kerül sor 6 028 458 eFt összköltséggel, amelyből 751 085 eFt támogatás érhető el. A fejlesztés célja a nappali ellátás bővítése, mivel a jelenlegi férőhelyek már nem elegendők, és várólista alakult ki. Az ellátás minőségének javítása érdekében parkosított környezetet is kialakítanak, amely kellemes és biztonságos életteret biztosít az idősek számára.

Az idősotthon fejlesztése nemcsak az ellátás bővítésére összpontosít, hanem egy teljes értékű közösségi tér kialakítására is. Az idősek számára létrehozott parkok és rekreációs területek növelik az életminőséget, lehetőséget biztosítanak a mozgásra és a szabadidő aktív eltöltésére. Emellett fontos, hogy az új épület megfeleljen a legkorszerűbb egészségügyi és kényelmi követelményeknek, így például intelligens hőszabályozással és speciális, könnyen használható infrastruktúrával rendelkezzen.

Elnevezés:	„Idősek és demensek nappali ellátásának férőhelybővítése Gyálon”
projekt azonosító száma:	TOP_PLUSZ-3.3.2-21-PT1-2024-00058
forrást biztosító alap:	Európai Regionális Fejlesztési Alap
kedvezményezett neve:	Gyál Város Önkormányzata
a projekt megvalósulásának helyszíne:	2360 Gyál, hrsz. 4856/9
a projekt-megvalósítás kezdetének időpontja:	2024.12.16.
a projekt befejezésének időpontja:	2027.12.16.
a projekt tervezett teljes költsége (eFt):	6 028 458 eFt
pályázati támogatás összege (eFt):	751 085 eFt
a támogatás intenzitása (%):	12,5 % (a projekt tervezett elszámolható összköltsége 751 085 eFt, amely összegre vetítve a támogatási intenzitás 100 %-os)
projekt bemutatása:	*A projekt célja az idősek és demensek nappali ellátásának kapacitásbővítése Gyál városában. Jelenleg Gyál város önkormányzati társulás keretein belül működteti az idősek és demensek számára a nappali ellátást nyújtó szolgáltatását, azonban az igénybe vevők száma elérte a működési engedélyben meghatározottat, jelenleg várólista alakult ki. Cél tehát a férőhelyek számának növelése, a lakossági igények kielégítése, az ellátás biztosítása.*

Látványterv:

6. Gyál Egészségügyi Ellátásfejlesztési és Szakorvosi Kapacitásbővítési Program:

Az egészségügyi ellátás fejlesztése Gyálon kiemelt jelentőséggel bír, mivel a település növekvő lakossága egyre nagyobb igényt támaszt a minőségi egészségügyi szolgáltatások iránt. A projekt célja a szakorvosi ellátás bővítése és az egészségügyi infrastruktúra fejlesztése, amely hozzájárul a gyorsabb és hatékonyabb betegellátáshoz.

A fejlesztések keretében új rendelők kialakítása, modern diagnosztikai eszközök beszerzése és a szakorvosi szolgáltatások bővítése is szerepel, amely lehetővé teszi a lakosság számára, hogy a szükséges ellátást helyben, utazás nélkül vehesse igénybe.

A projekt célja az egészségügyi alapellátás és szakorvosi szolgáltatások megerősítése. Az újonnan kialakított rendelők biztosítják a modern egészségügyi feltételeket, ezáltal növelve a betegbiztonságot és az ellátás színvonalát. Az ellátás gyorsaságának növelése mellett fontos cél az orvoshiány csökkentése is, így az önkormányzat ösztönző intézkedésekkel támogatná az új szakemberek Gyálra vonzását. Az egészségügyi ellátás digitalizációja, például az online időpontfoglalás bevezetése, tovább javítaná a betegellátás hatékonyságát és csökkentené a várakozási időket.

7. Az Autizmus Spektrumzavarral Élők Oktatási és Fejlesztési Programja:

A speciális nevelési igényű gyermekek oktatásának és fejlesztésének bővítése érdekében a projekt célja az óvodai és iskolai infrastruktúra fejlesztése és a szakmai háttér erősítése a Monori Tankerülettel együttműködésben.

A fejlesztések során kiemelt szerepet kap az autista gyermekek nevelésére szakosodott csoportok támogatása, új csoportok indítása és speciális fejlesztő eszközök beszerzése. Az új tantermek és terápiás szobák kialakítása lehetővé teszi a személyre szabott fejlesztést és a megfelelő oktatási környezet biztosítását.

A projekt hosszú távú célja az autizmussal élő gyermekek integrációjának támogatása, valamint a számukra szükséges speciális fejlesztőprogramok biztosítása. Az óvodai és iskolai bővítések révén csökkenthető a csoportlétszám, ami személyre szabottabb oktatást tesz lehetővé. Emellett a fejlesztés magában foglalja a pedagógusok és terapeuták képzését is, hogy a lehető legjobb szakmai hátteret biztosítsák a gyermekek számára. Az infrastruktúra fejlesztése mellett az

önkormányzat együttműködne olyan szervezetekkel is, amelyek az autista gyermekek társadalmi elfogadását és családjaik támogatását célozzák.

8. Gyál Városi Energiahatékonysági és Klímatudatossági Program:

A klímavédelmi célok és a fenntartható fejlődés érdekében a város energiahatékonysági fejlesztéseket tervez. A projekt célja az önkormányzati épületek energiafelhasználásának csökkentése, a megújuló energiaforrások használatának ösztönzése és a lakossági energiahatékonysági programok támogatása.

A fejlesztés során modern hőszigetelési technológiák, napelemek telepítése és korszerű fűtési-hűtési rendszerek kialakítása is szerepel. Ezek az intézkedések hozzájárulnak az energiaköltségek csökkentéséhez, valamint a környezetterhelés mérsékléséhez.

Az energia-korszerűsítés nem csupán az önkormányzati épületekre terjed ki, hanem a lakosság számára is elérhető támogatási programokat kíván bevezetni. Ennek részeként ösztönöznék az energiatakarékos háztartási berendezések használatát és az alternatív fűtési megoldásokat. A projekt fontos eleme az okosenergia-rendszerek bevezetése is, amelyek lehetővé teszik az energiahatékonyabb működést és a költségek optimalizálását. Az önkormányzat hosszú távon célul tűzte ki a szén-dioxid-kibocsátás csökkentését és egy fenntarthatóbb városi környezet kialakítását.

Koncepciótervek:

Gyál Ifjúsági Park Hosszútávú Fejlesztési és Tervezési Program: Gyál célja, hogy megújítsa a városi szabadidős és közösségi tereket, vonzó és fenntartható környezetet biztosítva a fiatalok számára. A város korábbi fejlesztései között szerepelt a "FITT GYÁL" program, amelynek keretében street workout parkot alakítottak ki, valamint az óvodai sportlétesítmények fejlesztését is megvalósították. Ezek a lépések hozzájárulnak a fiatalok egészséges életmódjának támogatásához és a közösségi élet erősítéséhez.

Gyál Helyi Munkaerő-megtartási és Szaktudás-fejlesztési Program: A városvezetés felismerte a helyi munkaerő megtartásának és a szaktudás fejlesztésének fontosságát a versenyképesség növelése érdekében. Az országos trendek is ezt támasztják alá, mivel a felsőoktatási intézmények és az ipari parkok közötti együttműködések erősítése kulcsfontosságú a tudásalapú gazdaság fejlesztésében. Gyál tervei között szerepel a helyi vállalkozások támogatása és a munkahelyteremtés ösztönzése, hogy a fiatalok helyben találják meg a számukra megfelelő lehetőségeket.

Gyál Városi Közösségi Terek Kialakításának és Fenntartható Fejlesztésének Programja: A város elkötelezett új közösségi találkozóhelyek létrehozása és a közösségi élet támogatása iránt. Az országos fejlesztési stratégiák is hangsúlyozzák a közösségi terek fontosságát a helyi identitás erősítésében és a turizmus fellendítésében. Gyál tervei között szerepel olyan közösségi terek kialakítása, amelyek nemcsak a helyi lakosok számára nyújtanak kikapcsolódási lehetőséget, hanem vonzóak a turisták számára is, hozzájárulva a város gazdasági fejlődéséhez.

Ifjúsági Park fejlesztésének terve két részből áll, egyrészt a tervezési folyamatok elindulását jelenti, amely a projekt első fázisában az igényfelmérés és a koncepciók kidolgozása zajlik. Másrészről pedig a hosszútávú fejlesztési célokat foglalja magában, vagyis a cél egy modern és vonzó ifjúsági közösségi tér kialakítása, amely a fiatalok helyben maradását segíti elő. Az Ifjúsági Park fejlesztése során olyan sport- és szabadidős lehetőségeket is létrehoznának,

amelyek ösztönzik az aktív életmódot. Emellett egy közösségi ház kialakítása is tervben van, amely kulturális és oktatási programok helyszínéül szolgálhat. A fejlesztések célja a fiatalok közösségi életének támogatása, valamint az elvándorlás csökkentése azáltal, hogy vonzó lehetőségeket kínálnak számukra a szabadidő hasznos eltöltésére.

A városi fejlesztések egyik kulcseleme a helyi gazdaság és munkaerőpiac támogatása. Ennek érdekében az önkormányzat különös figyelmet fordít a szakemberek megtartására és a helyi vállalkozások támogatására. A helyi munkaerő megtartása érdekében az önkormányzat együttműködést kíván kialakítani oktatási intézményekkel és vállalkozásokkal, hogy biztosítsa a szakképzett munkaerő utánpótlását. Emellett olyan ösztönző programokat is bevezetnének, amelyek segítik a helyi kis- és középvállalkozások megerősödését. A cél az, hogy a város gazdasági fejlődése és a helyi közösség erősödése kéz a kézben járjon.

Összességében Gyál fejlesztési programjai összhangban vannak az országos trendekkel, amelyek a közösségi terek fejlesztésére, a munkaerő megtartására és a fenntartható városfejlesztésre összpontosítanak. Ezek a kezdeményezések hozzájárulnak a város élhetőségének növeléséhez és a helyi közösség megerősítéséhez.